Parlament Europejski
2019-2024

Komisja Kontroli Budżetowej

2023/2172(DEC)

24.1.2024

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej za rok budżetowy 2022
(2023/2172(DEC))

Komisja Kontroli Budżetowej

Sprawozdawca: Petri Sarvamaa

SPIS TREŚCI

Strona

1. PROJEKT DECYZJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 3

2. PROJEKT DECYZJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 5

3. PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 7

1. PROJEKT DECYZJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej za rok budżetowy 2022
(2023/2172(DEC))

Parlament Europejski,

– uwzględniając końcowe roczne sprawozdanie finansowe Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej za rok budżetowy 2022,

– uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące agencji UE za rok budżetowy 2022 wraz z odpowiedziami agencji[1],

– uwzględniając poświadczenie wiarygodności[2] rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedłożone przez Trybunał Obrachunkowy za rok budżetowy 2022 zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając zalecenie Rady z dnia … lutego 2024 r. w sprawie udzielenia Agencji absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy 2022 (00000/2024 – C9-0000/2024),

– uwzględniając art. 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012, w szczególności jego art. 70[3],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz uchylenia rozporządzeń (UE) nr 1052/2013 i (UE) 2016/1624[4], w szczególności jego art. 116,

– uwzględniając rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/715 z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów utworzonych na podstawie TFUE oraz Traktatu Euratom, o których mowa w art. 70 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046, w szczególności jego art. 105[5],

[1] Dz.U. C, C/2023/594, 27.10.2023.
[2] Dz.U. C, C/2023/112, 12.10.2023.
[3] Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.
[4] Dz.U. L 295 z 14.11 2019, s. 1.
[5] Dz.U. L 122 z 10.5 2019, s. 1.

– uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,

– uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0000/2024),

1. udziela dyrektorowi wykonawczemu Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej absolutorium z wykonania budżetu Agencji za rok budżetowy 2022 / odracza decyzję w sprawie udzielenia dyrektorowi wykonawczemu Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej absolutorium z wykonania budżetu Agencji za rok budżetowy 2022;

2. przedstawia swoje uwagi w poniższej rezolucji;

3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej decyzji wraz z rezolucją, która stanowi jej integralną część, dyrektorowi wykonawczemu Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu oraz do zarządzenia jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).

2. PROJEKT DECYZJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie zamknięcia ksiąg dochodów i wydatków Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej za rok budżetowy 2022
(2023/2172(DEC))

Parlament Europejski,

– uwzględniając końcowe roczne sprawozdanie finansowe Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej za rok budżetowy 2022,

– uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące agencji UE za rok budżetowy 2022 wraz z odpowiedziami agencji[1],

– uwzględniając poświadczenie wiarygodności[2] rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedłożone przez Trybunał Obrachunkowy za rok budżetowy 2022 zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając zalecenie Rady z dnia … lutego 2024 r. w sprawie udzielenia Agencji absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy 2022 (00000/2024 – C9-0000/2024),

– uwzględniając art. 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012, w szczególności jego art. 70[3],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz uchylenia rozporządzeń (UE) nr 1052/2013 i (UE) 2016/1624[4], w szczególności jego art. 116,

– uwzględniając rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/715 z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów utworzonych na podstawie TFUE oraz Traktatu Euratom, o których mowa w art. 70 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046, w szczególności jego art. 105[5],

[1] Dz.U. C, C/2023/594, 27.10.2023.
[2] Dz.U. C, C/2023/112, 12.10.2023.
[3] Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.
[4] Dz.U. L 295 z 14.11 2019, s. 1.
[5] Dz.U. L 122 z 10.5 2019, s. 1.

– uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,

– uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0000/2024),

1. zatwierdza zamknięcie ksiąg dochodów i wydatków Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej za rok budżetowy 2022 / odracza zamknięcie ksiąg dochodów i wydatków Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej za rok budżetowy 2022;

2. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej decyzji dyrektorowi wykonawczemu Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu oraz do zarządzenia jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).

3. PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

zawierającej uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej za rok budżetowy 2022
(2023/2172(DEC))

Parlament Europejski,

– uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej za rok budżetowy 2022,

– uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,

– uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0000/2024),

A. mając na uwadze, że zgodnie z zestawieniem dochodów i wydatków[1] ostateczny budżet Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (zwanej dalej „Agencją”) na rok budżetowy 2022 wyniósł 693 122 859 EUR, co stanowi wzrost o 29,50 % w porównaniu z 2021 r.; mając na uwadze, że budżet Agencji pochodzi głównie z budżetu Unii;

B. mając na uwadze, że wszystkie organy, urzędy i agencje Unii powinny działać w przejrzysty sposób i w pełni odpowiadać przed obywatelami Unii za powierzone im fundusze;

C. mając na uwadze, że w swoim sprawozdaniu dotyczącym rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy 2022 (zwanym dalej „sprawozdaniem Trybunału”) Trybunał Obrachunkowy (zwany dalej „Trybunałem”) stwierdza, iż uzyskał wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji jest wiarygodne oraz że operacje leżące u jego podstaw są legalne i prawidłowe;

D. mając na uwadze, że od grudnia 2019 r. Agencja wykonuje nowy mandat, który w znaczący i istotny sposób zwiększa liczbę misji i personelu, co wymaga odpowiedniego budżetu;

E. mając na uwadze, że w związku z rozszerzonym mandatem wynikającym z rozporządzenia (UE) 2019/1896 w 2022 r. budżet Agencji znacznie zwiększono, a poziom wykonania planu zatrudnienia był znacznie wyższy;

F. mając na uwadze, że w sprawozdaniu specjalnym nr 08/2021 pt. „Wsparcie Frontexu na rzecz zarządzania granicami zewnętrznymi” Trybunał wskazał szereg niedociągnięć związanych z podstawową działalnością Agencji, a mianowicie z monitorowaniem sytuacji, analizą ryzyka, oceną narażenia, wspólnymi operacjami i szybkimi

[1] Dz.U. C 141 z 29.3.2022, s. 112.

interwencjami na granicy, operacjami powrotowymi, działalnością szkoleniową Agencji oraz brakiem oceny potrzeb i skutków w okresie poprzedzającym gwałtowny wzrost jej wydatków;

1. przypomina, że w następstwie ustaleń Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i rezygnacji byłego dyrektora wykonawczego Agencji w kwietniu 2022 r. Agencja przygotowała plan działania przedstawiający konkretne działania, które należy podjąć w celu wyeliminowania różnych niedociągnięć w obszarach wymagających poprawy, takich jak kultura organizacyjna, przejrzystość i rozliczalność oraz ramy praw podstawowych; na podstawie sprawozdania Agencji (podpisanego 24 października 2023 r.) dotyczącego trzeciego kwartału 2023 r., skierowanego do grupy roboczej Parlamentu Europejskiego ds. kontroli Fronteksu, z zadowoleniem przyjmuje wdrożenie większości działań związanych z zaleceniami grupy roboczej Parlamentu Europejskiego ds. kontroli Fronteksu, grupy roboczej zarządu Agencji ds. praw podstawowych, aspektów prawnych i operacyjnych oraz zaleceniami Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i OLAF-u; wzywa Agencję do pełnego wdrożenia tego planu działania i dalszego informowania organu udzielającego absolutorium o postępach w tej sprawie; ponownie podkreśla znaczenie dokonywania stałego przeglądu i kontroli działań zespołu zarządzającego w celu szybkiego identyfikowania i rozwiązywania problemów; zauważa, że w celu realizacji dalszych działań następczych w związku z kwestiami poruszonymi w sprawozdaniu OLAF-u, które doprowadziły do rezygnacji byłego dyrektora wykonawczego Agencji, dyrektor nowo utworzonego biura inspekcyjnego i kontrolnego sporządził projekt planu działania, który został przedstawiony zarządowi w styczniu 2023 r.;

Zarządzanie budżetem i finansami

2. zauważa, że po dwóch nowelizacjach budżetowych zmniejszających budżet Agencji na 2022 r. o ok. 47 mln EUR wysiłki w zakresie monitorowania budżetu podjęte w tamtym roku zaowocowały wskaźnikiem wykonania budżetu w zakresie środków na zobowiązania wynoszącym 99,40 %, co stanowi wzrost o 4,70 % w porównaniu z 2021 r.;

3. zauważa z zaniepokojeniem, że pomimo nieustających wysiłków Agencji, o których jest mowa w sprawozdaniu za 2021 r., mających na celu poprawę wykonania budżetu, wskaźnik wykonania środków na płatności (50,25 %) w 2022 r. nadal był niski, co stanowi spadek o 0,17 % w porównaniu z 2021 r.; przyznaje jednak, że w wartościach bezwzględnych roczna wartość płatności wzrosła w latach 2020–2022; odnotowuje ponowne wyjaśnienie Agencji wskazujące na powiązanie niskiego poziomu wykonania budżetu z charakterem wydatków Agencji;

4. wyraża zaniepokojenie rosnącym poziomem środków C8 Agencji (automatyczne przenoszenie środków) w ostatnich latach, wynoszącym 240,4 mln EUR w 2022 r., podczas gdy w poprzednich dwóch latach było to 159,4 mln EUR (w 2021 r.) oraz 102 mln EUR (w 2020 r.); odnotowuje w tym kontekście także wzrost środków C8 Agencji w stosunku do wzrostu rocznego budżetu Agencji, przy czym w latach 2019–2022 ten ostatni wzrósł 2,1-krotnie, a pierwszy 2,9-krotnie; zauważa, że poziom płatności (84 %) ze środków C8 w 2022 r. uległ dalszemu obniżeniu (87 % w 2021 r.); odnotowuje jednak uwagę Agencji, zgodnie z którą na wskaźnik ten wpłynęła trudna

sytuacja w łańcuchu dostaw, która spowodowała opóźnienia w dostawach zamówionych usług i produktów; wzywa ponadto Agencję i Komisję do przedstawienia organowi udzielającemu absolutorium szczegółowych informacji na temat powstania i kształtowania się zobowiązania finansowego w wysokości 9,3 mln EUR za 2022 r.;

5. na podstawie sprawozdania Trybunału odnotowuje z zaniepokojeniem, drugi rok z rzędu, objaśnienie uzupełniające w odniesieniu do deklaracji księgowego Agencji, z której wynika, że nie można było zatwierdzić systemu księgowego Agencji ze względu na brakujące informacje na temat systemu informatycznego będącego w posiadaniu Komisji, który dostarcza dane księgowe; na podstawie sprawozdania Trybunału odnotowuje odpowiedź Agencji w tej kwestii, że brakującą częścią zatwierdzenia systemu księgowego Agencji jest system zarządzania podróżami służbowymi (MiPS);

6. trzeci rok z rzędu odnotowuje objaśnienie uzupełniające Trybunału na podstawie not do końcowego rocznego sprawozdania finansowego Agencji, dotyczący niedoszacowania wkładu państw stowarzyszonych w ramach Schengen, które w 2022 r. stanowiło równowartość kwoty 3,2 mln EUR, podczas gdy wkład Unii został przeszacowany o tę samą kwotę; na podstawie sprawozdania Trybunału odnotowuje, że w odpowiedzi Agencji stwierdzono, iż między księgowym Agencji, z jednej strony, a zarządem Agencji, Komisją i państwami stowarzyszonymi w ramach Schengen, z drugiej strony, istnieją różnice co do rozumienia sposobu obliczania wkładu państw stowarzyszonych w ramach Schengen w oparciu o obowiązujące porozumienia z państwami stowarzyszonymi w ramach Schengen; zauważa, że w interpretacji Agencji metodyka stosowana od 2016 r. jest zgodna z obowiązującymi ramami prawnymi i porozumieniami, a w 2021 r. zarząd stwierdził, że metodyka obliczania wkładów państw stowarzyszonych w ramach Schengen nie zostanie zmieniona; odnotowuje przedstawione przez Trybunał ponowne argumenty wskazujące, dlaczego interpretacja Agencji jest błędna; jest zdania, że państwa stowarzyszone w ramach Schengen w żadnym wypadku nie powinny wnosić do budżetu Agencji mniejszego niż oczekiwano wkładu, i apeluje o przegląd interpretacji metodyki przez Agencję;

7. na podstawie sprawozdania Trybunału odnotowuje z zaniepokojeniem uwagi dotyczące przeszacowania rozliczeń międzyokresowych w 2022 r. w związku z kosztami misji Agencji oraz brak sformalizowanych wytycznych lub procedur w Agencji zapewniających spójne obliczanie rozliczeń międzyokresowych; wzywa Agencję do wyeliminowania tego niedociągnięcia i złożenia sprawozdania organowi udzielającemu absolutorium;

Wyniki

8. zauważa, że w 2022 r. do dokonania oceny efektywności swoich (58) działań Agencja wykorzystała szeroki wachlarz (240) środków jako kluczowe wskaźniki efektywności przyjęte przez zarząd Agencji i przewidziane w jednolitym dokumencie programowym na lata 2022–2024; odnotowuje wskaźnik realizacji rocznego programu prac na 2022 r. na poziomie 85,20 % według własnej oceny Agencji; pochwala ogólną poprawę jakościowych kluczowych wskaźników efektywności Agencji; zauważa jednak pogorszenie niektórych kluczowych wskaźników efektywności Agencji, takich jak wskaźnik opóźnień w płatnościach, który w 2022 r. wyniósł 20 % (w porównaniu z 12 % w 2021 r.);

9. wyraża wdzięczność za szybkie działania podjęte przez Agencję w następstwie nielegalnej i niesprowokowanej rosyjskiej inwazji na Ukrainę, która doprowadziła miliony Ukraińców do ucieczki z ich kraju i przybycia do Unii; wyraża w związku z tym uznanie dla Agencji za: – uruchomienie mechanizmu reagowania kryzysowego i specjalnego zespołu reagowania kryzysowego działającego 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu; – podpisanie w rekordowo krótkim czasie umowy o statusie z Mołdawią, która doprowadziła do rozpoczęcia nowej wspólnej operacji JO Moldova 2022; – rozmieszczenie około 500 funkcjonariuszy stałej służby pracujących na granicy Unii z Ukrainą i wzdłuż całej wschodniej granicy UE od Finlandii po Rumunię; – rozmieszczenie pozostałych środków (morskich, powietrznych, naziemnych) w 102 nowych lokalizacjach operacyjnych; zauważa, że wojna w Ukrainie zmieniła Unię i sposób, w jaki obywatele Unii postrzegają jej bezpieczeństwo, zwłaszcza na jej wschodniej granicy; podkreśla, że Unia boryka się z największą liczbą nielegalnych przekroczeń granicy od 2016 r.;

10. z zadowoleniem przyjmuje różne inicjatywy podjęte przez Agencję w 2022 r., w tym podpisanie umowy o statusie z Macedonią Północną oraz protokołu ustaleń i planu działań operacyjnych z Cyprem, a także podwojenie obecności Agencji we wspólnej operacji JO Serbia Land 2022 oraz otwarcie nowego obszaru operacyjnego na granicy serbsko-węgierskiej w celu rozwiązania problemu zwiększonej presji migracyjnej na Bałkanach Zachodnich;

11. zauważa, że Agencja sfinalizowała i oceniła projekt pilotażowy dotyczący oddelegowania urzędników łącznikowych państw członkowskich do siedziby Agencji; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że przeprowadzono wewnętrzną ocenę tego projektu pilotażowego i Agencja zdecydowała się kontynuować tę formę współpracy z państwami członkowskimi; wzywa wszystkie państwa członkowskie do oddelegowania do Agencji urzędników łącznikowych;

12. odnotowuje, że w wyniku działań operacyjnych przeprowadzonych na granicach lądowych w 2022 r. zgłoszono 49 000 incydentów z udziałem ponad 26 000 zatrzymanych migrantów o nieuregulowanym statusie i 700 aresztowanych przemytników ludzi; z uznaniem odnotowuje wysiłki Agencji, które doprowadziły do powrotu drogą lotniczą 24 850 obywateli państw trzecich (+35 % w porównaniu z 2021 r.), z czego 9 919 osób w 291 lotach czarterowych do 32 krajów powrotu i 14 931 osób (+84 % w porównaniu z 2021 r.) w 8 789 lotach regularnych do 116 krajów powrotu; odnotowuje ponadto wysiłki Agencji we wszystkich wspólnych operacjach morskich w 2022 r., które doprowadziły do wykrycia 1 105 pośredników i 11 handlarzy ludźmi, zajęcia dziesiątek ton przemycanych narkotyków i uratowania tysięcy migrantów; zauważa, że w 2022 r. Agencja przeprowadziła 1 422 wielozadaniowe misje obserwacyjne, w wyniku których wykryto 1 177 zdarzeń i 51 362 migrantów;

13. pochwala wzrost liczby powrotów wspieranych przez Frontex realizowanych na zasadzie dobrowolności z 26 % w 2021 r. do 39 % w 2022 r.; ponadto pochwala pomyślną realizację pierwszych pełnoprawnych operacji powrotowych pod przewodnictwem Fronteksu, w których Agencja – przejąwszy rolę organizującego państwa członkowskiego – zawróciła 80 obywateli państw trzecich do Albanii i Nigerii; na podstawie sprawozdania Agencji zatytułowanego „Współpraca między Fronteksem a krajami trzecimi w 2022 r.” odnotowuje osiągnięcia Agencji w 2022 r. w odniesieniu do

jej działań w wymiarze zewnętrznym, takie jak: – dalszy rozwój dialogu i współpracy z różnymi partnerami (np. Bałkanami Zachodnimi, regionem Partnerstwa Wschodniego, Afryką i Bliskim Wschodem); – włączenie do porozumień roboczych z krajami trzecimi przepisów odzwierciedlających unijne standardy ochrony danych i promujących ochronę praw podstawowych; – zapewnianie pomocy technicznej i operacyjnej państwom trzecim w celu zwalczania m.in. przestępczości transgranicznej; – działania w zakresie budowania zdolności (np. szkolenia);

14. z zadowoleniem przyjmuje pierwsze sprawozdanie Agencji na temat funkcjonowania EUROSUR-u, kluczowego instrumentu mającego na celu zwiększenie świadomości sytuacyjnej i zdolności reagowania do celów zarządzania granicami poprzez wymianę informacji i współpracę między państwami członkowskimi a Agencją; na podstawie tego sprawozdania z uznaniem odnotowuje postępy poczynione w różnych obszarach, takich jak rozwój techniczny aplikacji wykorzystywanych do celów EUROSUR-u, rozwój 17 usług w ramach połączonych usług EUROSUR-u (przy stosunkowo dużej liczbie wniosków o świadczenie usług ze strony państw członkowskich w zakresie zdjęć satelitarnych i monitorowania wybrzeża) oraz opracowanie planu działania dotyczącego przeprojektowania i rozwoju EUROSUR 2.0 w celu osiągnięcia pełnej interoperacyjności różnych aplikacji i systemów do roku 2026; na podstawie skonsolidowanego rocznego sprawozdania z działalności Agencji za 2022 r. odnotowuje postępy poczynione przez Agencję w zakresie EUROSUR-u w 2022 r. i zwraca się do Agencji o przyspieszenie działań na rzecz pełnego dostosowania go do wymogów rozporządzenia (UE) 2019/1896 i rozporządzenia wykonawczego EUROSUR;

15. wyraża uznanie dla Agencji za poczynione w 2022 r. znaczne postępy w odniesieniu do ustanowienia jednostki centralnej ETIAS poprzez takie działania jak opracowanie wewnętrznych zasad i procedur, strategii średnioterminowej, ram zaangażowania, analiza wpływu na działalność, a także opracowanie planów bezpieczeństwa, ciągłości działania i planów przywrócenia gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej oraz przeprowadzenie pierwszej oceny ryzyka przez jednostkę centralną ETIAS; zauważa, że na potrzeby utworzenia jednostki centralnej ETIAS w 2022 r. Agencja sfinalizowała rekrutację drugiej fali pracowników tej jednostki, osiągając poziom 55 % wszystkich przewidzianych stanowisk, i rozpoczęła inne procedury rekrutacyjne; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w 2022 r. Komisja przeprowadziła, przy wsparciu Agencji, publiczną kampanię informacyjną promującą europejski system informacji o podróży oraz zezwoleń na podróż (ETIAS) wśród obywateli 60 krajów zwolnionych z obowiązku wizowego; odnotowuje inne osiągnięcia operacyjne Agencji, takie jak rozpoczęcie tworzenia nowego łańcucha dowodzenia dla stałej służby z pojedynczą strukturą koordynacji operacyjnej oraz przekazanie większej liczby obowiązków decyzyjnych osobom działającym w terenie;

16. z zadowoleniem przyjmuje roczne sprawozdanie Agencji dotyczące praktycznego stosowania rozporządzenia (UE) nr 656/2014 w odniesieniu do operacji morskich Agencji w 2022 r., a mianowicie wspólnych operacji: Temida (Włochy), Posejdon (Grecja), Indalo (Hiszpania), Wybrzeże Opalowe (Belgia i Francja) oraz wielozadaniowa operacja morska na Morzu Czarnym (Bułgaria i Rumunia); odnotowuje uwagę Agencji, że istnieje asymetria między normami i wymogami mającymi zastosowanie do Agencji zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 656/2014 a tymi, które

mają zastosowanie do innych podmiotów (np. NATO, EMSA, EFCA) zaangażowanych w operacje morskie, przy czym takie podmioty, działając przy wsparciu Agencji, przestrzegają międzynarodowego prawa morskiego; wspiera Agencję w badaniu możliwości włączenia do odpowiednich umów o statusie norm podobnych do tych odzwierciedlonych w rozporządzeniu (UE) nr 656/2014;

17. podkreśla, jak ważna jest silna, skuteczna i prawidłowo funkcjonująca Europejska Agencja, która może wspierać państwa członkowskie w zarządzaniu wspólnymi zewnętrznymi granicami Unii i zapewniać zintegrowane zarządzanie granicami tak, by odbywało się to w sposób efektywny i przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych oraz przy zwiększeniu skuteczności unijnej polityki powrotowej; zwraca uwagę na wspólną odpowiedzialność Agencji i państw członkowskich za wypełnianie zobowiązań w zakresie praw podstawowych; podkreśla, że skuteczne i sprawiedliwe zarządzanie granicami zewnętrznymi ma kluczowe znaczenie dla ochrony strefy Schengen, która jest przestrzenią wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości; podkreśla, że ścisła współpraca i umowy z państwami trzecimi dotyczące aspektów takich jak umowy o readmisji, pomoc techniczna, szkolenia, działania w zakresie powrotów oraz pomoc rozwojowa odgrywają istotną rolę w zapewnieniu efektywnego zarządzania granicami UE; wzywa Agencję i państwa członkowskie, aby dalej rozwijały struktury współpracy oraz wymiany informacji i najlepszych praktyk;

18. uznaje kluczową rolę urzędników ds. praw podstawowych we wdrażaniu od 2021 r. różnych zaleceń dotyczących praw podstawowych przedstawionych przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, grupę roboczą Parlamentu Europejskiego ds. kontroli Fronteksu i grupę roboczą zarządu Agencji ds. praw podstawowych, aspektów prawnych i operacyjnych; na podstawie sprawozdania rocznego (zwanego dalej „sprawozdaniem urzędnika ds. praw podstawowych”) urzędnika ds. praw podstawowych Agencji za 2022 r. odnotowuje, że większość tych zaleceń została wdrożona;

19. z zadowoleniem przyjmuje decyzję zarządu Agencji z 20 lipca 2022 r., która wzmocniła współpracę i komunikację między różnymi podmiotami Agencji, w tym z forum konsultacyjnym i urzędnikiem ds. praw podstawowych, dzięki zasadom zobowiązującym dyrektora wykonawczego Agencji i zarząd Agencji do informowania forum konsultacyjnego o działaniach podjętych w następstwie zaleceń forum oraz do zadbania o podjęcie działań w związku z zaleceniami urzędnika ds. praw podstawowych; z zadowoleniem przyjmuje ponadto przyjęcie w 2022 r. standardowej procedury operacyjnej na podstawie art. 46 rozporządzenia (UE) 2019/1896 oraz standardowej procedury operacyjnej dotyczącej metod pracy związanych z uprawnieniami dochodzeniowymi urzędnika ds. praw podstawowych;

20. podkreśla, że bezpośrednie i pośrednie zaangażowanie Agencji w działania związane z zarządzaniem granicami i ochroną granic musi iść w parze z poszanowaniem praw podstawowych;

21. na podstawie sprawozdania urzędnika ds. praw podstawowych odnotowuje dalszy wzrost liczby zgłoszeń poważnych incydentów z 62 w 2021 r. do 72 w 2022 r., z których wszystkie są objęte standardową procedurą operacyjną zmienioną w 2021 r.; wyraża uznanie dla urzędnika ds. praw podstawowych za opracowanie procedur

standaryzujących sposób, w jaki jego biuro ocenia i przetwarza otrzymywane informacje o incydentach; zauważa, że w 2022 r. w większości przypadków zgłoszeń poważnych incydentów (38 z 72) głównym źródłem informacji byli oddelegowani funkcjonariusze Agencji, jednakże urzędnik ds. praw podstawowych korzystał również z innych źródeł informacji, takich jak media (cztery przypadki) i organizacje pozarządowe (10 przypadków); przypomina, że konieczny dodatkowy przegląd standardowej procedury operacyjnej dotyczącej mechanizmu zgłoszeń poważnych incydentów został opóźniony; oczekuje, że Agencja wdroży zalecenia urzędnika ds. praw podstawowych ujęte w jego sprawozdaniu rocznym za 2022 r.;

22. na podstawie sprawozdania urzędnika ds. praw podstawowych zauważa, że w 2022 r. urzędnik ds. praw podstawowych otrzymał ogółem 69 skarg (wzrost z 27 w 2021 r.); zauważa ponadto, że dziewięć z tych skarg uznano za dopuszczalne (wzrost z sześciu w 2021 r.), i z zadowoleniem przyjmuje zmienione przepisy dotyczące mechanizmu rozpatrywania skarg przyjęte przez zarząd Agencji w 2022 r., które przewidują udoskonalenie terminów i odpowiednich działań następczych; wyraża uznanie dla urzędnika ds. praw podstawowych za dodatkowe działania w obszarze związanym z mechanizmem składania skarg, takie jak działania mające na celu zwiększenie świadomości polegające np. na aktualizacji materiałów informacyjnych i działaniach w zakresie budowania zdolności w formie szkoleń dla oddelegowanych funkcjonariuszy Agencji i partnerów lokalnych podczas wizyt w obszarach operacyjnych Agencji;

23. wyraża uznanie dla Agencji za postępy we wdrażaniu planu działania dotyczącego praw podstawowych, który przewiduje 87 działań; na podstawie sprawozdania urzędnika ds. praw podstawowych odnotowuje, że 18 z tych działań zostało w pełni wdrożonych (tj. nie są wymagane żadne dalsze działania), 62 są w toku (tj. są realizowane w sposób systematyczny i ciągły), jedno zostało wdrożone częściowo, a sześć jest opóźnionych; przypomina w tym kontekście ważną rolę, jaką odgrywają obserwatorzy praw podstawowych, w tym w odniesieniu do ich dostępu do obszarów operacyjnych i ścisłej współpracy z personelem operacyjnym Agencji, a także ich wysiłków na rzecz realizacji działań związanych z planem działania dotyczącym praw podstawowych (m.in. nr 23, 63 i 83); pochwala sfinalizowanie i zatwierdzenie standardowej procedury operacyjnej dotyczącej ról i obowiązków obserwatorów praw podstawowych w działaniach operacyjnych Agencji; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie na początku 2022 r. sieci punktów kontaktowych ds. praw podstawowych we wszystkich oddziałach Agencji w celu rozwijania wiedzy specjalistycznej w zakresie praw podstawowych we wszystkich obszarach działalności;

Wydajność i zyski

24. wyraża uznanie dla Agencji za ścisłą współpracę lub dzielenie się zasobami z różnymi agencjami i innymi zainteresowanymi stronami, takimi jak Komisja, państwa członkowskie lub kraje trzecie; zwraca uwagę na korzyści horyzontalne płynące ze współpracy i przyjęcia najlepszych praktyk oraz na to, że wspólne inicjatywy łączą różne perspektywy, ograniczają powielanie wysiłków, usprawniają proces nauki i wzmacniają relacje między uczestnikami; odnotowuje w tym zakresie działania Agencji m.in. w związku z: – negocjacjami w sprawie odnowienia porozumień roboczych regulujących współpracę dwustronną z kilkoma agencjami w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (WSiSW); – przeniesieniem części jej personelu

do eu-LISA na lata 2022–2024 w przypadku projektów związanych z EES i ETIAS oraz do Europolu od 1 stycznia 2024 r. w przypadku projektów w obszarze unijnej interoperacyjności systemów; – regularnymi wkładami Agencji w roczne programy prac innych agencji w celu dostosowania działań;

25. odnotowuje w szczególności współpracę Agencji w ramach trójstronnego porozumienia roboczego z Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa (EFCA) i Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA) w celu koordynowania zasobów i dzielenia się tymi zasobami w różnych obszarach, takich jak wymiana informacji, usługi nadzoru i komunikacji lub udostępnianie potencjału; pochwala rozpoczęcie wielozadaniowych operacji morskich, które zapewniają połączenie różnych funkcji straży przybrzeżnej w jedną operację uwzględniającą mandaty tych trzech agencji i wzmacniającą współpracę międzysektorową i transgraniczną; z zadowoleniem przyjmuje dalszy rozwój koncepcji wielozadaniowych operacji morskich wraz z wdrożeniem wielozadaniowej operacji morskiej Morze Czarne od sierpnia do listopada 2022 r. we współpracy z EFCA, EMSA i sześcioma organami z Rumunii i Bułgarii; z zadowoleniem przyjmuje ponadto fakt, że te trzy agencje zgodziły się rozszerzyć wdrażanie koncepcji wielozadaniowych operacji morskich na Morze Adriatyckie i Bałtyckie w 2023 r.;

26. popiera plany Agencji dotyczące zaprojektowania i budowy nowego budynku na jej przyszłą (stałą) siedzibę, mając na uwadze, że budynek taki, który ma spełniać najwyższe standardy zrównoważonego rozwoju, pozostanie przyjazny dla środowiska przez cały okres użytkowania; zauważa, że postępowanie o udzielenie zamówienia rozpoczęte w lipcu 2022 r. opiera się na wytycznych dotyczących zielonych zamówień publicznych; zauważa ponadto, że w tym kontekście Agencja opracowała koncepcję zakorzenioną w idei pracy opartej na działaniach, wspierającą podstawowe zasady pracy niezależnej pod względem czasu i miejsca, różnorodność przestrzeni pracy oraz nacisk na współpracę i wymianę wiedzy między podmiotami, która to koncepcja w pierwszej kolejności zostanie wypróbowana w obecnej siedzibie Agencji; zwraca się do Agencji o informowanie organu udzielającego absolutorium o wynikach tej próby i dalszych działaniach;

27. zauważa, że na drodze do włączenia zrównoważonego rozwoju środowiskowego do wszystkich swoich procesów, polityk i działań, a ostatecznie do neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 r. Agencja rozpoczęła w 2021 r. i opublikowała w 2022 r. badanie zatytułowane „Zielony Ład a Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna”, oparte głównie o studia przypadków najlepszych praktyk w różnych organizacjach międzynarodowych (np. między innymi Europejskim Banku Centralnym, francuskim Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Departamencie Bezpieczeństwa Wewnętrznego USA); z satysfakcją zauważa, że w raporcie wskazano dziesięć różnych obszarów (w tym w odniesieniu do zrównoważonego rozwoju w działaniach operacyjnych, w których społeczność Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej ma największy wpływ na środowisko) wraz z planami działania na perspektywę krótko-, średnio- i długoterminową; na podstawie tego badania zauważa, że ramy zarządzania zmianami, systemy sprawozdawczości i zarządzania ryzykiem oraz wdrażanie i certyfikacja EMAS mają fundamentalne znaczenie dla pomyślnej transformacji, do której dąży Agencja wraz ze społecznością Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;

28. zauważa, że Agencja uwzględnia kryteria środowiskowe w swoich procedurach udzielania zamówień publicznych w związku np. z lotami, cateringiem i stałą siedzibą Agencji; przyznaje jednak, że specyfika zakupów Agencji (np. zakupy elementów kamizelek kuloodpornych) nie zawsze pozwala na włączenie takich kryteriów; odnotowuje ponadto projekt Agencji w zakresie doradztwa zewnętrznego dotyczący sposobu ustalenia punktu odniesienia dla pomiaru śladu energetycznego i środowiskowego personelu i technicznego wyposażenia operacyjnego, a także szkolenie pilotażowe w zakresie ekologicznego stylu jazdy prowadzone dla grupy członków stałej służby oraz uwzględnienie szkoleń zwiększających świadomość na temat praktyk ekologicznego stylu jazdy w ramach szkoleń podstawowych on-line dla nowo zatrudnionych pracowników (członków stałej służby);

Polityka kadrowa

29. docenia nieustające starania Agencji i zasadniczą poprawę w obszarze rekrutacji, pomimo opóźnień; zauważa, że do 31 grudnia 2022 r. plan zatrudnienia zrealizowano w 88,46 % (82 % w 2021 r.) – przyjęto 1 150 pracowników na czas określony, podczas gdy w budżecie Unii przewidziano 1 300 stanowisk dla tej kategorii pracowników; zauważa, że dodatkowo dla Agencji pracowało 723 pracowników kontraktowych (w tym 11 pracowników finansowanych z budżetu zewnętrznego) i 190 oddelegowanych ekspertów krajowych (w tym 964 pracowników kontraktowych i 220 oddelegowanych ekspertów krajowych upoważnionych do pracy w Agencji w 2022 r.); z zadowoleniem przyjmuje wzrost (o ok. 6,5 % w porównaniu z 2021 r.) drugi rok z rzędu wskaźnika obłożenia Agencji dzięki przyjęciu w 2022 r. 509 nowych pracowników, co doprowadziło do ogólnego wzrostu netto ogólnej liczby pracowników Agencji z 1 554 w 2021 r. do 2 063 w 2022 r., w tym w szczególności funkcjonariuszy stałej służby kategorii 1 z 595 w 2021 r. do 963 w 2022 r.; z zadowoleniem przyjmuje w tym kontekście fakt, że w dziale jednostki centralnej ETIAS przyjęto i wdrożono 65 nowych pracowników, a także 22 nowych obserwatorów praw podstawowych, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2022 r. Agencja obsadziła 44 (46 na dzień 1 września 2023 r.) stanowiska obserwatorów praw podstawowych, zbliżając się w ten sposób do pełnego wdrożenia rozszerzonego mandatu Agencji; zauważa ponadto, że według stanu na październik 2022 r. pula obserwatorów Agencji ds. przymusowego powrotu liczyła 60 obserwatorów z 24 państw członkowskich Unii i państw stowarzyszonych w ramach Schengen, z czego pięciu pochodziło z puli obserwatorów praw podstawowych; z zadowoleniem przyjmuje tendencję spadkową w zakresie rocznego wskaźnika wakatów w Agencji obejmującego wszystkie rodzaje umów w obu filarach A i B;

30. wyraża głębokie zaniepokojenie podziałem ze względu na płeć w Agencji odnotowanym w 2022 r., który kształtował się następująco: 19 mężczyzn (79 %) i 7 kobiet (21 %) na poziomie kierownictwa wyższego i średniego szczebla, 54 mężczyzn (87 %) i 8 kobiet (13 %) na poziomie zarządu oraz 1 473 mężczyzn (71 %) i 590 kobiet (29 %) na poziomie całego personelu Agencji; na podstawie sprawozdania Agencji zatytułowanego „Indywidualne sprawozdanie uzupełniające Fronteksu w związku z absolutorium z wykonania budżetu na rok 2021” (zwanym dalej „sprawozdaniem uzupełniającym Agencji”) odnotowuje środki i inicjatywy podjęte przez Agencję w celu poprawy równowagi płci; zauważa, że pomimo tych wysiłków zadeklarowany przez Agencję cel, jakim jest obecność co najmniej 40 % niedostatecznie reprezentowanej płci na wszystkich szczeblach zarządzania, jest nadal daleki od osiągnięcia; wzywa

Agencję do zajęcia się tym problemem i złożenia organowi udzielającemu absolutorium sprawozdania z postępów poczynionych w tym zakresie; na podstawie sprawozdania uzupełniającego Agencji zauważa jednak, że równowaga płci jest monitorowana, z uwzględnieniem także pięciu głównych kategorii pracowników, z których niektóre, takie jak stanowiska kierownicze, są obsadzane głównie przez mężczyzn (krajowe służby egzekwowania prawa); na podstawie tego sprawozdania zauważa jednak, że w kategorii stanowisk administracyjnych Agencja prawie osiągnęła w maju 2023 r. równowagę płci (417 mężczyzn i 426 kobiet);

31. z zadowoleniem przyjmuje szeroko zakrojone środki i politykę Agencji wprowadzone w celu przeciwdziałania molestowaniu, które polegają na wykorzystaniu zaufanych doradców (17 pracowników, w tym sześcioro ze stałej służby), których rola jest kluczowa w ochronie godności personelu Agencji oraz zapobieganiu molestowaniu psychicznemu i seksualnemu; na podstawie sprawozdania uzupełniającego Agencji z zadowoleniem przyjmuje działania już wdrożone i będące w toku, a także listę proponowanych środków, z których wszystkie mają na celu zapewnienie zera tolerancji wobec molestowania seksualnego we wszystkich działaniach Agencji; zachęca Agencję, aby pozostała proaktywna i w pełni wdrożyła swój plan działania w odniesieniu do środków przeciwdziałających molestowaniu;

32. na podstawie odpowiedzi Agencji na pisemne pytania Parlamentu odnotowuje, że w 2022 r. zgłoszono 31 anonimowych przypadków molestowania (psychicznego: 27 lub seksualnego: 4), z czego 22 sprawy zamknięto na etapie anonimowym, 4 były w trakcie postępowania pojednawczego z domniemanym sprawcą molestowania, a 5 przekazano do formalnego postępowania; zauważa ponadto, że w 2022 r. wszczęto 11 spraw dotyczących molestowania psychicznego (7) lub molestowania seksualnego (4), przy czym 5 spraw zamknięto po etapie oceny wstępnej, a w 6 sprawach wydano zalecenia, obejmujące zarówno udział w kursach uświadamiających dotyczących zapobiegania molestowaniu, jak i rozwiązanie umowy; wzywa Agencję, aby starannie zbadała każdą sprawę w toku, stosując przy tym zasadę zera tolerancji dla wszelkiego rodzaju nękania, w tym mobbingu i molestowania seksualnego, i aby szybko pociągnęła do odpowiedzialności sprawców tych czynów; odnotowuje wniosek Agencji ze sprawozdania uzupełniającego w sprawie wznowionego dochodzenia w odniesieniu do tragicznej śmierci pracownika w 2020 r., zgodnie z którym nie stwierdzono żadnych dowodów na molestowanie, a zatem nie można było także ustalić bezpośredniego ani pośredniego związku pomiędzy samobójstwem domniemanej ofiary a środowiskiem pracy;

33. wyraża uznanie dla Agencji za dużą liczbę szkoleń oferowanych jej pracownikom w 2022 r.; zauważa w tym względzie, że Agencja zapewniła 21 kursów specjalizacyjnych dla stałej służby kategorii 1 (1 194 uczestników), 15 różnych kursów dla stałej służby kategorii 2 i 3 (w których wzięło udział ponad 1 450 uczestników), 34 kursy dla różnych kategorii funkcjonariuszy (prawie 4 000 uczestników) oraz rozszerzony program szkolenia podstawowego dla 325 funkcjonariuszy stałej służby, przy czym głównymi elementami szkoleń pozostały aspekty praw podstawowych, w tym ochrona danych; odnotowuje ponadto przyjęcie „Karty różnorodności i włączenia” oraz różnorodność środków podjętych przez Agencję w celu integracji osób z niepełnosprawnościami oraz poprawy dobrostanu personelu i zapewnieniu równowagi między życiem zawodowym a prywatnym;

Zamówienia publiczne

34. na podstawie sprawozdania Trybunału odnotowuje uwagę dotyczącą zwiększenia (z 79 000 EUR do 502 900 EUR w drodze czterech poprawek) wartości zamówienia powyżej limitu (50 %) dozwolonego w rozporządzeniu finansowym [art. 172 ust. 3 lit. a) pkt (iii)]; zauważa, że wzrost doprowadził do nienależnych płatności w kwocie 384 000 EUR; na podstawie odpowiedzi Agencji uznaje w związku z tym, że aby nie opóźniać rekrutacji stałej służby, potrzebne były wyjątki od zasad, które zarejestrowano w prowadzonym przez Agencję rejestrze wyjątków i przypadków nieprzestrzegania przepisów;

35. zauważa, że w 2022 r. Agencja ogłosiła 53 przetargi nieograniczone, z czego 20 zakończyło się podpisaniem umów o łącznej wartości 140,5 mln EUR, a 25 jest nadal w toku, o szacunkowej wartości 486,51 mln EUR; zauważa ponadto, że Agencja przeprowadziła 33 postępowania o niskiej i średniej wartości (będące przedmiotem negocjacji z trzema i pięcioma kandydatami), których łączna wartość wynosiła 3,4 mln EUR, przy czym 20 z tych 33 postępowań zakończyło się w 2022 r. udzieleniem zamówień na łączną wartość 2,03 mln EUR, natomiast cztery postępowania są w toku, a ich łączna wartość wynosi 524 000 EUR; zauważa również, że w 2022 r. Agencja prowadziła 228 postępowań o bardzo niskiej wartości (będące przedmiotem negocjacji z jednym kandydatem), których łączna wartość wynosiła 1,62 mln EUR; zauważa ponadto, że w 2022 r. prowadzono 116 procedur w ramach istniejących umów ramowych o łącznej wartości 188,9 mln EUR, z czego w przypadku 983 doszło do udzielenia konkretnych zamówień lub sporządzenia formularzy zamówień o łącznej wartości 153,4 mln EUR, natomiast 32 z tych procedur jest w toku, a ich łączna wartość wynosi 16,6 mln EUR; obserwuje spadek o ok. 15 % całkowitej wartości zakończonych postępowań o udzielenie zamówienia, z 406,9 mln EUR w 2021 r. do 348,5 mln EUR w 2022 r.;

36. pochwala wysiłki Agencji podjęte w 2022 r. na rzecz zabezpieczenia strategicznie ważnych umów w różnych obszarach, od świadczenia usług w zakresie personelu tymczasowego po świadczenie usług w zakresie systemu informacji geograficznej, wywiadu geoprzestrzennego i wywiadu obrazowego; zauważa, że poczyniono znaczne postępy w zakresie kluczowych postępowań o udzielenie zamówienia na znaczne kwoty w odniesieniu do stałej siedziby Agencji (140 mln EUR, świadczenie usług związanych z podróżami (666 mln EUR) oraz usług związanych z infrastrukturą i oprogramowaniem (32 mln EUR);

37. odnotowuje, że Agencja zgłosiła poprawę planowania i monitorowania rocznego planu udzielania zamówień publicznych; wzywa Służbę Audytu Wewnętrznego do uwzględnienia tego planu w przyszłych audytach;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

38. odnotowuje z zadowoleniem, że życiorysy i deklaracje interesów wszystkich członków zarządu i kadry kierowniczej wyższego szczebla są opublikowane na stronie internetowej Agencji; zauważa ponadto, że w 2022 r. rozpatrzono pięć przypadków sygnalizowania nieprawidłowości, z czego trzy sprawy zamknięto lub zamknięto na

etapie oceny wstępnej, a dwie sprawy są obecnie przedmiotem dochodzenia OLAF-u; zauważa wreszcie, że w 2022 r. nie zbadano żadnych przypadków konfliktu interesów;

39. na podstawie odpowiedzi Agencji na pisemne pytania Parlamentu zauważa, że Agencja pracuje nad polityką monitorowania przestrzegania przepisów przez obecnych i byłych pracowników wyższego szczebla Agencji w odniesieniu do sytuacji efektu „drzwi obrotowych”; zwraca się do Agencji o informowanie organu udzielającego absolutorium o postępach w tej kwestii; ponawia swój apel do Agencji, aby również wprowadziła dla członków zarządu zasady, procedury i szczególne mechanizmy umożliwiające radzenie sobie z konfliktami interesów tych członków oraz w sytuacjach efektu „drzwi obrotowych”;

40. odnotowuje odpowiedź udzieloną organowi udzielającemu absolutorium, która zawiera informacje na temat kontaktów i spotkań zarejestrowanych i udokumentowanych w rejestrze służącym przejrzystości Agencji w 2022 r.; odnotowuje różne spotkania Agencji (Dni Branży), które umożliwiły przedsiębiorstwom z branży zaprezentowanie swoich produktów i usług mogących wspierać działania w zakresie zarządzania granicami oraz zachęcać do dialogu między społecznością Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej a branżą; zauważa, że w ramach Dni Branży w 2022 r. Agencja otrzymała 277 wniosków dotyczących rozwiązań, zaprosiła 88 przedsiębiorstw do zaprezentowania swoich technologii i zorganizowała sesje internetowe, podczas których wymieniono informacje na temat 175 rozwiązań; z zadowoleniem przyjmuje publikację listy uczestniczących przedsiębiorstw na stronie internetowej Agencji;

41. na podstawie skonsolidowanego rocznego sprawozdania z działalności Agencji zauważa, że biuro ds. przejrzystości Agencji rozpatrzyło znacznie większą liczbę wniosków (469) o publiczny dostęp do dokumentów, co stanowi wzrost o prawie 34 % rok do roku; zauważa ponadto, że w 2022 r. utworzono stronę internetową Agencji z publicznym rejestrem dokumentów, na której zamieszczono około 1 900 kluczowych dokumentów;

42. uznaje ogólne domniemanie nieujawniania publicznego dostępu do dokumentów związanych z toczącymi się dochodzeniami OLAF-u[2]; ponawia apel o upublicznianie sprawozdań OLAF-u dotyczących Agencji, jeżeli za ujawnieniem informacji przemawia nadrzędny interes publiczny oraz, we wszystkich przypadkach, o zapewnienie właściwym posłom do Parlamentu dostępu do takich sprawozdań w rozsądnym terminie, aby umożliwić im skuteczne sprawowanie kontroli demokratycznej i pociągnięcie Agencji do odpowiedzialności za jej działania; uważa, że należy przeprowadzić przegląd obowiązujących przepisów w celu zapewnienia, aby Parlament był w pełni informowany o swojej roli decydenta i współprawodawcy, w szczególności w odniesieniu do jego uprawnień budżetowych;

43. przypomina decyzję Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w ramach dochodzenia z własnej inicjatywy (sprawa OI/4/2021/MHZ) w sprawie wywiązywania się przez Agencję z jej obowiązków w zakresie praw podstawowych; przypomina w

[2] Sąd orzekł, że „upubliczniony na podstawie [rozporządzenia (WE) nr 1049/2001] dostęp do dokumentów zgromadzonych w aktach OLAF-u, w sytuacji gdy dochodzenie prowadzone przez ten urząd wciąż się toczy, mógłby co do zasady zagrażać prawidłowemu przebiegowi dochodzenia”; Wyrok Sądu w sprawie T-110/15 z dnia 26 maja 2016 r., IMG przeciwko Komisji, pkt 33, ECLI:EU:T:2016:322.

związku z tym, że Agencja ma obowiązek zapewnienia z własnej inicjatywy przejrzystości, jak określono w art. 114 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2019/1896; wzywa Agencję do zakończenia wdrażania wszystkich zaleceń Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich; na podstawie sprawozdania uzupełniającego Agencji zauważa, że trwają prace nad połączeniem trzech kodeksów postępowania (dwóch dotyczących obszarów operacyjnych i jednego obowiązującego cały personel Agencji) w jeden kodeks postępowania obejmujący postanowienia szczegółowe dotyczące obszarów operacyjnych; zwraca się do Agencji o informowanie organu udzielającego absolutorium o postępach w tej kwestii;

44. przyjmuje do wiadomości notę informacyjną Agencji z 27 czerwca 2022 r. w sprawie działań podejmowanych przez kierownictwo Agencji w okresie przejściowym, w szczególności starań mających na celu poprawę procedur koniecznych do dobrej administracji i rozliczalności organizacji, przez zwiększenie przejrzystości, aktywną komunikację i kontakty z wewnętrznymi i zewnętrznymi zainteresowanymi stronami; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Agencji dotyczącą opracowania noty operacyjnej zawierającej kompleksowe informacje dla społeczeństwa o działaniach operacyjnych;

Mechanizmy kontroli wewnętrznej

45. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Agencji o wydaniu w ulepszonej formie kwartalnego sprawozdania kierowanego do grupy roboczej ds. kontroli Fronteksu przedstawiającego stan realizacji zaleceń wydanych przez różne organy kontrolne; potwierdza otrzymanie tego sprawozdania za trzeci kwartał 2023 r. (zwanego dalej „sprawozdaniem za III kwartał 2023 r.”); pochwala w tym kontekście znaczny postęp poczyniony przez Agencję we wdrażaniu 36 z 42 zaleceń grupy roboczej ds. kontroli Fronteksu; na podstawie sprawozdania za III kwartał 2023 r. odnotowuje wskaźniki wdrożenia zaleceń lub wymaganych działań grupy roboczej ds. kontroli Fronteksu (91 %), ds. praw podstawowych, aspektów prawnych i operacyjnych (87 %), Rzecznika Praw Obywatelskich (79 %) i OLAF-u (54 %); uznaje rolę biura inspekcyjnego i kontrolnego Agencji we wsparciu udzielanym w celu realizacji tych zaleceń za pomocą funkcji łącznikowych i zadań koordynacyjnych; w dalszej części sprawozdania za III kwartał 2023 r. zauważa, że 10 zaleceń biura inspekcyjnego i kontrolnego (obejmujących łącznie 32 działania) jest nadal otwartych, natomiast 21 działań oznaczono jako bardzo ważne, a żadnego z nich nie uznano za krytyczne; ponadto pochwala postępy poczynione przez Agencję w realizacji pozostałych otwartych zaleceń wynikających ze sprawozdań specjalnych Trybunału nr 22/2020 (zalecenie 2) i 8/2021 (zalecenie 1, 2 i 4); wzywa Agencję, aby w pełni uwzględniła wszystkie niezrealizowane zalecenia i powiązane działania, w tym w odniesieniu do odpowiednich uwag Trybunału wynikających z rocznych sprawozdań Trybunału z kontroli z poprzednich lat (2015, 2016, 2018, 2019, 2020 i 2021); zwraca się do Agencji, aby w dalszym ciągu regularnie informowała organ udzielający absolutorium o postępach w tych sprawach;

46. na podstawie sprawozdania Trybunału z zaniepokojeniem odnotowuje szereg obserwacji wskazujących na uchybienia w systemach zarządzania i kontroli wewnętrznej Agencji w obszarach zarządzania zamówieniami publicznymi i umowami, procedur rekrutacji i przekazywania uprawnień delegowanym urzędnikom zatwierdzającym; wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że Trybunał drugi rok z

rzędu wydał uwagi w obszarze zamówień publicznych na usługi związane z podróżami, podczas gdy w grę wchodzą bardzo istotne kwoty; podkreśla, że sprawą najwyższej wagi jest, aby Agencja przestrzegała zasady należytego zarządzania finansami przy wdrażaniu funduszy Unii, jak określono w rozporządzeniu finansowym, mając na uwadze, że Agencja przoduje wśród zdecentralizowanych agencji Unii pod względem rocznego budżetu Agencji, który od 2019 r. wzrósł ponad dwukrotnie;

47. na podstawie załącznika 12 do skonsolidowanego rocznego sprawozdania z działalności Agencji z zaniepokojeniem odnotowuje uwagi byłego tymczasowego dyrektora wykonawczego (obecnie zastępcy dyrektora wykonawczego ds. zarządzania stałą służbą), zgodnie z którymi w odniesieniu do umowy o zakwaterowanie i usługi turystyczne dla funkcjonariuszy stałej służby w 2021 r. rzekomo miały miejsce zawyżanie cen, płatności dokonane bez dokumentów potwierdzających oraz niewykonanie usług objętych umową;

48. na podstawie sprawozdania Trybunału odnotowuje uwagę dotyczącą znacznego ryzyka zawyżenia opłat w przypadku płatności za usługi turystyczne (umowa ramowa na kwotę 30 mln EUR), w szczególności za zakwaterowanie, podczas gdy faktury wystawione przez biuro podróży nie były poparte rzeczywistymi fakturami hoteli, lecz fakturą wystawioną przez spółkę zależną biura podróży; wzywa Agencję do poprawy kontroli wewnętrznej, tak aby odpowiednie faktury wystawiał rzeczywisty dostawca usług;

49. zwraca ponadto uwagę na ryzyko, że płatności związane z kosztami biura podróży mogą być nieprawidłowe, ponieważ informacje zawarte w systemie Agencji służącym do zarządzania kosztami związanymi z podróżami nie pozwalają na uzgadnianie faktycznie poniesionych kosztów z kosztami biura podróży, które są zgłaszane i przetwarzane oddzielnie od kosztów ponoszonych przez personel podczas misji; na podstawie odpowiedzi Agencji rozumie, dlaczego istnieją rozbieżności pomiędzy systemem planowania podróży służbowych (MiPS) a systemem rachunkowości (ABAC) oraz że w opinii Agencji nie ma ryzyka dokonania płatności w błędnej kwocie;

50. na podstawie sprawozdania Trybunału drugi rok z rzędu odnotowuje uwagę dotyczącą uchybienia w zakresie kontroli wewnętrznej Agencji w obszarze procedur rekrutacji; zauważa związku z tym, że w 2022 r. w procedurze rekrutacji pracowników tymczasowych zastosowano indywidualną ocenę członków komisji selekcyjnej, zamiast stosować metodę konsensusu określoną w przepisach wewnętrznych Agencji; ubolewa nad ponownym wystąpieniem takiego uchybienia, pomimo przyjęcia przez Agencję w styczniu 2022 r. nowych przepisów wykonawczych zawierających jaśniejsze instrukcje dla członków komisji selekcyjnej mające na celu zapewnienie spójniejszej oceny i bardziej zharmonizowanych procedur; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Agencji do rozszerzenia na rekrutację pracowników tymczasowych zasad, zgodnie z którymi uwzględnia się tylko jedno końcowe sprawozdanie z oceny uzgodnione pomiędzy członkami komisji selekcyjnej, bez uwzględnienia ich indywidualnych ocen; zachęca Agencję do skuteczniejszego stosowania nowych przepisów i mechanizmów kontroli wewnętrznej w obszarze procedur rekrutacji;

51. odnotowuje ocenę systemu kontroli wewnętrznej Agencji przeprowadzoną w 2022 r.; odnotowuje wniosek z oceny, zgodnie z którym system kontroli wewnętrznej jest obecny i funkcjonuje skutecznie, przy czym niektóre obszary wymagają ulepszeń w

odniesieniu do elementów „Środowisko kontroli” (w szczególności zasady 1 zatytułowanej „Wykazuje zaangażowanie pod kątem uczciwości i wartości etycznych”), „Działania kontrolne” (w szczególności pkt 10.5 zatytułowanego „Zidentyfikowane newralgiczne stanowiska”) oraz „Informacja i komunikacja” (w szczególności pkt 15.1 zatytułowanego „Komunikacja zewnętrzna”); zauważa ogólną poprawę w 2022 r. w porównaniu z 2021 r. w zakresie ocen przyznanych zasadom we wszystkich pięciu elementach systemu kontroli wewnętrznej;

52. z zadowoleniem odnotowuje wzmocnienie nadzoru wewnętrznego Agencji w 2022 r. poprzez utworzenie jednostki audytu wewnętrznego i przyjęcie rozdziału dotyczącego audytu wewnętrznego; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że dyrektor systemu kontroli wewnętrznej objął swoje obowiązki w 2023 r., a pierwszy plan rocznych audytów systemu kontroli wewnętrznej został już przyjęty przez zarząd;

53. przypomina o zaleceniu zawartym w sprawozdaniu Trybunału za 2018 r., zgodnie z którym Agencja powinna przyjąć i wdrożyć politykę dotyczącą newralgicznych stanowisk; odnotowuje, że Agencja składała sprawozdania z przygotowań do przyjętej w międzyczasie decyzji w sprawie takiej polityki (pod koniec 2023 r.);

Inne uwagi

54. zauważa, że opinie Europejskiego Inspektora Ochrony Danych (EIOD) na temat decyzji zarządów nr 68/2021 i 69/2021 były negatywne; zauważa, że Agencja stworzyła plan wdrożenia uwzględniający wszystkie zalecenia EIOD w tym zakresie; zauważa ponadto, że te decyzje zarządu zostały przeformułowane i ponownie dostosowane po regularnych spotkaniach i nieformalnej wymianie informacji między inspektorem ochrony danych Agencji a personelem EIOD, a także z uwzględnieniem sprawozdania z audytu EIOD opublikowanego 24 maja 2023 r. (zwanego dalej „sprawozdaniem z audytu”); zauważa, że w sprawozdaniu z audytu potwierdzono zgodność przetwarzania danych osobowych przez Agencję w kontekście wspólnych operacji z rozporządzeniem (UE) 2018/1725 i odpowiednimi przepisami rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej; zauważa ponadto w tym kontekście, że w sprawozdaniu z audytu wskazano 36 formalnych ustaleń i wydano 32 zalecenia dotyczące m.in. kontroli przesiewowej osób i wywiadów, ustaleń dotyczących współadministratorów, niskiej wiarygodności informacji wykorzystywanych do sporządzania analiz ryzyka oraz wdrażania zasad ochrony danych już w fazie projektowania i domyślnej ochrony danych; na podstawie sprawozdania z audytu z zaniepokojeniem zauważa, że ustalenia EIOD wskazują również, iż Agencja naruszyła wiele artykułów mającej do niej zastosowanie podstawy prawnej (rozporządzenie (UE) 2018/1725, rozporządzenie w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej i decyzja zarządu 58/2015), gdyż nie oceniła ścisłej konieczności udostępniania pakietów danych Europolowi w celu wykonania swojego mandatu, w związku z czym EIOD wszczął dochodzenie, które może skutkować podjęciem działań w zakresie egzekwowania prawa; wzywa Agencję, aby zastosowała się do wszystkich zaleceń w terminach wdrożenia określonych przez EIOD w sprawozdaniu z audytu oraz informowała organ udzielający absolutorium o rozwoju sytuacji w tej kwestii;

°

° °

55. w odniesieniu do innych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z dnia …[3] w sprawie wyników, zarządzania finansami i kontroli agencji.

[3] Teksty przyjęte, P9_TA(2024)0000.